

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำบอกวัยวะ “ตา” ในภาษาจีนและภาษาไทย ทำให้เห็นลักษณะต่าง ๆ ของสำนวนในภาษาทั้งสอง ซึ่งมีทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 3 ประการ ดังนี้

6.1 รูปแบบสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำบอกวัยวะ

สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำบอกวัยวะ มีลักษณะรูปแบบของสำนวนทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกันดังนี้

6.1.1 การใช้คำบอกวัยวะคำเดียวในสำนวน

สำนวนที่มีคำบอกวัยวะในภาษาจีนและภาษาไทยต่างมีลักษณะการใช้คำบอกวัยวะคำเดียวในสำนวน คือ การใช้คำบอกวัยวะในสำนวนที่เป็นวรรคเดียวและการใช้คำบอกวัยวะในสำนวนที่มีสองวรรค โดยที่ตำแหน่งของคำบอกวัยวะที่ปรากฏในสำนวนจะอยู่ในตำแหน่งแรก ตำแหน่งที่สอง ตำแหน่งที่สาม ตำแหน่งที่สี่ ตำแหน่งที่ห้า หรือ ตำแหน่งสุดท้าย แต่จะต่างกันตรงที่คำบอกวัยวะในสำนวนจีนที่เป็นวรรคเดียว จะปรากฏอยู่ในตำแหน่งที่หกของสำนวนด้วย ซึ่งภาษาไทยนั้นไม่มีปรากฏในตำแหน่งนี้ ดังนั้นจึงสามารถสรุปการใช้คำบอกวัยวะคำเดียวในสำนวนจีนและสำนวนไทยได้เป็นตารางดังนี้

คำบอกวัยวะคำเดียวในสำนวน	ตำแหน่งที่ปรากฏในสำนวน							
	แรก	สอง	สาม	สี่	ห้า	หก	สุดท้าย	สองวรรค
สำนวนจีนที่มีคำบอกวัยวะ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สำนวนไทยที่มีคำบอกวัยวะ	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓

6.1.2 การใช้คำบอกวัยวะสองคำในสำนวน

สำนวนที่มีคำบอกวัยวะในภาษาจีนและภาษาไทยต่างมีลักษณะการใช้คำบอกวัยวะสองคำในสำนวน คือ คำบอกวัยวะนั้นปรากฏอยู่ในรูปแบบการใช้คำบอกวัยวะสองคำเรียงชิดกัน หรือการใช้คำบอกวัยวะสองคำคั่นสลับกับคำอื่นในสำนวนที่มีวรรคเดียว และการใช้คำบอกวัยวะ

สองคำในสำนวนที่มีสองวรรค นอกจากนี้ลักษณะการปรากฏร่วมกันของคำบอกอวัยวะสองคำในสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีรูปแบบการใช้คำบอกอวัยวะสองคำเรียงชิดกันนั้น จะมีรูปแบบการใช้คำบอกอวัยวะที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ การใช้คำบอกอวัยวะคำเดียวกันเรียงชิดกัน และการใช้คำบอกอวัยวะที่ต่างชนิดกัน ซึ่งรูปแบบการใช้คำบอกอวัยวะที่ต่างชนิดกันนี้จะปรากฏทั้งในสำนวนจีน (ดู 2.1.1.2.1) และสำนวนไทย (ดู 2.2.1.2.1)

6.2 ความหมายของคำบอกอวัยวะ “ตา” ในสำนวนจีนและสำนวนไทย

สำนวนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ในภาษาจีนและภาษาไทยมีความเหมือนและความแตกต่างกันทางด้านความหมายของคำบอกอวัยวะ “ตา” ในสำนวนดังนี้

6.2.1 ความหมายโดยตรง

ในวิทยานิพนธ์นี้ความหมายโดยตรงของคำบอกอวัยวะ “ตา” นั้น หมายถึง ความหมายเดิมของคำที่หมายถึงอวัยวะ “ตา” จากการวิจัยพบว่าคำบอกอวัยวะในสำนวนจีนและสำนวนไทยต่างก็มีความหมายเกี่ยวกับคำบอกอวัยวะที่มีคำ “ตา” คำเดียวในสำนวนนั้น ๆ และหมายถึงอวัยวะ “ตา” โดยตรง และมีคำบอกอวัยวะ “ตา” ที่ใช้คู่กับคำบอกอวัยวะอีกคำและหมายถึงอวัยวะ “ตา” โดยตรง ทั้งในสำนวนจีนและสำนวนไทย

6.2.2 ความหมายโดยนัย

ในวิทยานิพนธ์นี้ความหมายโดยนัยของคำบอกอวัยวะ “ตา” นั้น หมายถึง ความหมายที่หมายความเชื่อมโยงไปถึงสิ่งอื่นที่มีได้หมายถึงอวัยวะ “ตา” จากการวิจัยพบว่า คำบอกอวัยวะในสำนวนจีนและสำนวนไทยต่างก็มีความหมายโดยนัยทั้งหมด และมีความหมายโดยนัยบางส่วนเหมือนกัน อีกทั้งในความหมายโดยนัยบางส่วนต่างก็มีความหมายเกี่ยวกับคำบอกอวัยวะที่มีคำ “ตา” คำเดียว และคำบอกอวัยวะ “ตา” ที่ใช้คู่กับคำบอกอวัยวะอีกคำเหมือนกัน ส่วนความหมายโดยนัยทั้งหมดในสำนวนจีนนั้นมีเพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือ สำนวนที่มีความหมายเกี่ยวกับคำบอกอวัยวะที่มีคำ “ตา” คำเดียว แต่ความหมายโดยนัยในสำนวนไทยนั้นมีทั้งความหมายเกี่ยวกับคำบอกอวัยวะที่มีคำ “ตา” คำเดียว และคำบอกอวัยวะ “ตา” ที่ใช้คู่กับคำบอกอวัยวะอีกคำ ซึ่งความหมายของคำบอกอวัยวะ “ตา” ในสำนวนจีนและสำนวนไทยในความหมายบางส่วนนั้นต่างก็มีคำบอกอวัยวะที่มีคำ “ตา” คำเดียวเหมือนกัน คือ ความหมายเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก ความหมายเกี่ยวกับวิสัยทัศน์หรือความคิด ความหมายเกี่ยวกับกิริยาอาการหรือท่าทาง ความหมายเกี่ยวกับนิสัย ความหมายเกี่ยวกับสภาพหรือสภาพการณ์ ความหมายเกี่ยวกับการมองเห็นหรือการได้ยิน และความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรม

นอกจากนี้ความหมายโดยนัยบางส่วนของคำบอกอวัยวะ “ตา” ทั้งในสำนวนจีนและสำนวนไทยต่างก็มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ที่ใช้คู่กับคำบอกอวัยวะอีกคำเหมือนกัน คือ ความหมายเกี่ยวกับการมองเห็นหรือการได้ยิน ความหมายเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก ความหมายเกี่ยวกับวิสัยทัศน์หรือความคิด ความหมายเกี่ยวกับกิริยาอาการหรือท่าทาง ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรม ความหมายเกี่ยวกับนิสัย และความหมายเกี่ยวกับสภาพหรือสภาพการณ์

ส่วนความหมายโดยนัยหรือความหมายโดยนัยบางส่วนอื่น ๆ ก็จะปรากฏแต่เฉพาะในสำนวนจีนหรือสำนวนไทยเท่านั้น

6.3 เปรียบเทียบความหมายของสำนวนจีนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ซึ่งมีความหมายเทียบได้กับสำนวนไทย

การเปรียบเทียบความหมายของสำนวนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ในภาษาจีน ซึ่งมีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกันกับสำนวนไทย จัดแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน และใช้คำบอกอวัยวะ “ตา” เหมือนกัน ประเภทที่ 2 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แต่สำนวนไทยใช้คำบอกอวัยวะชนิดอื่น ประเภทที่ 3 สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แต่สำนวนไทยไม่กล่าวถึงคำบอกอวัยวะ

6.4 สำนวนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ซึ่งไม่มีสำนวนที่มีความหมายเดียวกันในอีกภาษาหนึ่ง

สำนวนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ซึ่งไม่มีสำนวนที่มีความหมายเดียวกันในอีกภาษาหนึ่ง จัดแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สำนวนจีนซึ่งมีคำบอกอวัยวะ “ตา” ที่ไม่มีสำนวนไทยในความหมายเดียวกัน และสำนวนไทยซึ่งมีคำบอกอวัยวะ “ตา” ที่ไม่มีสำนวนจีนในความหมายเดียวกัน

6.5 ข้อเสนอแนะ

ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสำนวนจีนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” ส่วนที่มีคำบอกอวัยวะ “ตา” นั้น ไม่ได้ทำการศึกษา แต่ผู้วิจัยพบว่า สำนวนจีนที่มีคำบอกอวัยวะอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น หน้า หู จมูก ปาก มือ และเท้า เป็นต้น จะมีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยบ้าง หรือมีความหมายที่แตกต่างกับสำนวนไทยบ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างความหมายของคำบอกอวัยวะอื่นในสำนวนจีนที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย เช่น

口蜜腹劍
kǒu mì fù jiàn
ปาก น้ำผึ้ง ท้อง คาบ

ปากหวานก้นเปรี้ยว

手舞足蹈
shǒu wǔ zú dǎo
มือ เต้น เท้า เต้น

เต้นแรงเต้นกา

仰人鼻息
yǎng rén bí xī
อาศัย คนอื่น จมูก ตมหายใจ

ขี้มจกคนอื่นหายใจ

面如土色
miàn rú tǔ sè
หน้า คั่ง ดิน สี

หน้าถอดสี

當耳邊風
dāng ěr biān fēng
ถือว่าเป็น หู ข้าง ลม
ถือว่าเป็นลมข้างหู

หูทวนลม

ตัวอย่างความหมายของคำบอกอวัยวะอื่นในสำนวนจีนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทย เช่น

掩鼻偷香
yǎn bí tōu xiāng
ปิด จมูก ข โมย รูปร

หลอกตัวเอง

不足齒數
bù zú chǐ shù
ไม่ พอ ฟัน นับ

เรื่องจิบจ้อยไม่ควรแก่การกล่าวถึง

九回腸斷

jiǔ huí cháng duàn

เก้า ครั้ง ไส้ ขาด

ทุกข์ใจ กุ้มใจสุดขีด

面面相覷

miàn miàn xiāng qù

หน้า หน้า ชั่งกันและกัน มอง

มองหน้ากันเล็กน้อย

皮之不存，毛將焉附

pí zhī bù cún , máo jiāng yān fù

หนัง ที่ ไม่ มีอยู่ ขน จะ ที่ ไหน แอบอิง

เมื่อขาดสิ่งที่สำคัญย่อมอยู่ไม่ได้

จากตัวอย่างสำนวนที่มีคำบอกวิยะข้างต้น หากได้มีการศึกษาค้นคว้าต่อไป ก็จะทำให้ การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนกับสำนวนไทยที่มีคำบอกวิยะสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งจะทำให้เรา เห็นภาพของความคล้ายคลึงและแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในภาษาทั้งสองได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกจากข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัยจะเสนอข้อพึงสังเกตในการศึกษา เรื่องสำนวนที่มีคำบอกวิยะในภาษาจีนและภาษาไทยไว้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนภาษาจีน ชาวไทย ดังนี้

ประการแรก ภาษาเมื่อแตกต่างกัน ก็ย่อมมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปด้วย ฉะนั้นหาก ต้องการศึกษานานี้ ๆ แล้วก็ต้องเข้าใจวัฒนธรรมของภาษาที่ศึกษานั้นด้วย เพื่อให้มีความ เข้าใจในภาษานั้นได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ประการที่สอง ในการแปลความหมายของสำนวนจีนและสำนวนไทย จักต้องพึงสังเกต ที่มาของสำนวนด้วย เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของสำนวนได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ประการที่สาม ความหมายของคำบอกวิยะในสำนวนจีนและสำนวนไทย ไม่ว่าจะ เป็นความหมายโดยตรงหรือความหมายโดยนัย ก็ล้วนแต่มีลักษณะเฉพาะทางความหมายของคำที่ ต่างกัน ดังนั้นควรพิจารณาความหมายของคำบอกวิยะในสำนวนด้วย เพื่อให้สามารถตีความ และแปลความหมายของสำนวนได้ถูกต้อง

ประการสุดท้าย การที่จะเข้าใจความหมายของคำบอกวิยะในสำนวนนั้น ต้องพิจารณา วิเคราะห์ทั้งสำนวน เพื่อให้เห็นภาพรวมของความหมายทั้งสำนวน ไม่ควรจะแยกพิจารณาเป็นส่วน ๆ ไป ทั้งนี้เพราะส่วนประกอบในแต่ละสำนวนล้วนมีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น